

TÍTOL: EL COMUNISME I LA FAMÍLIA

AUTOR: ALEXANDRA KOLLONTAI

ANY: 1921

**SECRETARIA NACIONAL DE FORMACIÓ DE LA FORJA - JOVENT
REVOLUCIONARI**

La dona ja no depèn de l'home

Es mantindrà la família en un Estat comunista? Persistirà en la forma actual? Són aquestes qüestions que preocupen, en aquests moments, a la dona de classe treballadora i preocupa igualment als seus companys, els homes.

No ens hauria d'estranyar que en aquests darrers temps aquest problema pertorbi les ments de les dones treballadores. La vida canvia contínuament davant dels nostres ulls; antics hàbits i costums desapareixen a poc a poc. Tota l'existència de la família proletària es modifica i s'organitza de manera tan novedosa, tan fora d'allò corrent, tan estranya que mai no ho haguéssim pogut imaginar.

I una de les coses que generen més perplexitat en la dona en aquests moments és la manera com s'ha facilitat el divorci a Rússia.

De fet, en virtut del decret del Comissari del Poble del 18 de desembre del 1917, el divorci ha deixat de ser un reducte només accessible als rics; d'ara en endavant, la dona treballadora no haurà d'esperar mesos o fins i tot anys perquè es resolgui la seva petició de separació matrimonial que li permeti independitzar-se d'un marit alcohòlic o agressiu, que acostumés a pegar-la. Des d'ara en endavant el divorci es podrà obtenir amigablement en un període d'una o dues setmanes com a molt.

Però és precisament aquesta facilitat per a obtenir el divorci, font de tantes esperances per a les dones que són desgraciades en el seu matrimoni, el que espanta altres dones, en particular a aquelles que encara consideren el marit com el *proveïdor* de la família, com l'únic suport de la vida, a aquelles dones que encara no entenen que han d'acostumar-se a buscar i a trobar aquest suport en un altre lloc, no en persona de l'home, sinó en persona de la societat, en l'Estat.

Des de la família genèsica als nostres dies

No hi ha cap raó per intentar enganyar-nos a nosaltres mateixos: la família normal dels temps passats en la qual l'home ho era tot i la dona tres –donat que no tenia voluntat pròpia, ni diners propis, ni temps del qual gaudir lliurement–, aquesta mena de família pateix modificacions cada dia, i actualment és gairebé cosa del passat, la qual cosa no ens ha d'espantar.

Ja sigui per error o per ignorància, estem disposats a creure que tot allò que ens envolta ha de romandre immutable, mentre tota la resta canvia. Sempre ha estat així i sempre ho serà. Aquesta afirmació és un error profund.

Per adonar-nos de la falsedat d'aquest fet només cal llegir com vivia la gent en el passat, i immediatament veiem com tot està subjecte al canvi i com no hi ha costums, organitzacions polítiques ni moral que es mantinguin fixes i inviolables.

Així, la família ha canviat freqüentment de forma en les diverses èpoques de la vida de la humanitat.

Hi hagué èpoques en què la família era completament diferent a com estem acostumats a admetre-la. Hi hagué un temps en què l'única mena de família que es considerava normal era l'anomenada família genèsica, és a dir, aquella família on la cap de la família era l'anciana mare, en torn a la qual s'agrupaven, en la vida i en la feina comuna, els fills, nets i besnets.

La família patriarcal fou en altres temps considerada també com l'única mena possible de família, encapçalada per un pare-amo, la voluntat del qual era llei per a tota la resta de membres de la família. Encara avui es poden trobar en pobles i llogarrets russos famílies camperoles d'aquesta mena. En realitat podem afirmar que en aquests indrets la moral i les lleis que regeixen la vida familiar són completament diferents de les que reglamenten la vida de la família obrera de la ciutat. Al camp existeixen encara un gran nombre de costums que ja no es troben en les famílies proletàries de les ciutats.

El tipus de família, els seus costums, etc, són diversos segons les races. Hi ha pobles, com per exemple els turcs, els àrabs i els perses entre els quals la llei autoritza el marit a tenir diverses dones. Han existit i encara hi ha tribus que toleren el costum contrari, és a dir, que la dona tingui diversos marits.

La moralitat habitual de l'home dels nostres temps l'autoritza per exigir a les joves la virginitat fins al seu matrimoni legítim. No obstant això, però, hi ha tribus on succeeix exactament el contrari: la dona té per orgull haver tingut molts amants i s'abilla braços i cames amb braçalets que en mostren el nombre.

Diversos costums que a nosaltres ens sorprenen, hàbits que fins i tot podríem qualificar d'immorals són practicats per altres pobles amb el beneplàcit de la seva religió, mentre que, per contra, qualifiquen de *pecaminosos* molts dels nostres costums i lleis.

Per tant no hi ha cap raó per témer el fet que la família pateixi un canvi, perquè gradualment es descartin vestigis del passat viscuts fins ara ni perquè s'implantin noves relacions entre l'home i la dona. Només cal que ens preguntem: què ha mort en el nostre vell sistema familiar i quines relacions hi ha entre l'home i la dona treballadora, entre el camperol i la camperola?

Quins dels seus respectius drets i deures s'adeqüen més bé al mode de vida de la nova Rússia? Tot allò que sigui compatible amb el nou estat de les coses es mantindrà; la resta, tota aquella antiquada escòria que hem heretat de la maleïda època de servitud i dominació, que era la característica dels terratinents i capitalistes, tot això haurà de ser escombrat juntament amb la mateixa classe explotadora, amb aquests enemics del proletariat i dels pobres.

El capitalisme ha destruït la vella vida familiar

La família, en la seva forma actual, no és sinó una més de tantes herències del passat. Unida sòlidament compacta en si mateixa des dels seus inicis i indissoluble –així era el caràcter del matrimoni santificat per un mossèn–, la família era igualment necessària per tots els membres de la família. Perquè, qui s'hagués ocupat de criar, vestir i educar els fills de no ser la família? Qui s'hagués ocupat de guiar-los en la vida? Trista sort la dels orfes en aquells temps; era el pitjor destí que podia tocar-li a ningú.

Però des de fa un segle aquesta forma habitual de família ha experimentat una destrucció progressiva en tots els països del món on domina el capitalisme, en aquells països en què el nombre de fàbriques creix ràpidament, juntament amb altres empreses capitalistes que donen feina a treballadors.

Els costums i la moral familiar es formen simultàniament com a conseqüència de les condicions generals de la vida que envolta la família. El que més ha contribuït a la modificació dels costums familiars d'una manera radical ha estat, indiscutiblement, l'enorme expansió que hi ha hagut a tot arreu del treball assalariat de la dona. Anteriorment, era l'home l'únic suport possible de la família. Però des dels últims cinquanta o seixanta anys, hem experimentat a Rússia (i amb anterioritat en altres països) que el règim capitalista obliga les dones a buscar feina remunerada fora de la família, fora de casa seva.

Trenta milions de dones suporten una doble càrrega

Com que el salari de l'home, suport de la família, era insuficient per a cobrir-ne les necessitats, la dona es va veure obligada al seu torn a cercar feina remunerada; la mare

va haver de trucar també la porta de la fàbrica. Any rere any, dia rere dia, va anar creixent el nombre de dones de classe treballadors que abandonaven casa seva per anar a nodrir les files de les fàbriques, per a treballar com a obreres, dependentes, oficinistes, bugaderes o criades.

Segons càlculs anteriors a la Gran Guerra, en els països d'Europa i d'Amèrica ascendien a seixanta milions les dones que es guanyaven la vida amb la seva feina. Durant la guerra aquest nombre va augmentar considerablement.

La immensa majoria d'aquestes dones eren casades; no és difícil la vida familiar que podrien tenir. Quina vida familiar pot existir on l'esposa i mare se'n va de casa vuit hores al dia, o deu, més ben dit (si comptem el viatge d'anada i tornada)! La casa queda necessàriament descuidada; els fills creixent sense cap cura maternal, abandonats a si mateixos enmig dels perills del carrer, on passen la majoria del temps.

La dona casada, la mare que és obrera, sua sang per complir tres feines que pesen alhora sobre ella: disposar de les hores necessàries per la feina, de la mateixa manera que el seu marit, en alguna indústria o establiment comercial; dedicar-se després de la millor manera possible a les tasques domèstiques i, per últim, cuidar els seus fills.

El capitalisme ha carregat en les espatlles de la dona treballadors un pes que l'aixafa; l'ha convertida en obrera, sense alleugerir-la de les seves tasques de mestressa de casa i de mare.

Per tant, ens trobem amb què la dona s'esgota com a conseqüència d'aquesta triple i insuportable càrrega, que amb freqüència expressa amb crits de dolor i deixa albirar llàgrimes als seus ulls.

Les cures i les preocupacions han estat sempre destí de la dona; però mai no ha estat la seva vida més desgraciada, més desesperada que en aquests temps sota el règim capitalista, precisament quan la indústria travessa un període de màxima expansió.

Els treballadors aprenen a existir sense vida familiar

Com més s'estén el treball assalariat de la dona, més progressa la descomposició de la família. Quina vida familiar hi pot haver allà on l'home i la dona treballen a la fàbrica, en seccions diferents, si la dona no disposa ni tan sols del temps necessari per coure un àpat mitjanament bo pels seus fills! Quina vida familiar pot ser la d'una família en què el

pare i la mare passen fora de casa la major part de les vint-i-quatre hores del dia, entregats a una dura feina, que els impedeix dedicar uns quants minuts als seus fills!

En èpoques anteriors era completament diferent. La mare, mestressa de casa, romania a la llar i s'ocupava de les tasques domèstiques i dels seus fills, als quals no deixava d'observar, sempre vigilant.

Avui dia, des de les primeres hores del matí fins que sona la sirena de la fàbrica, la dona treballadora corre amb pressa per arribar a la feina; de nit, altre cop, en sonar la sirena, torna precipitadament a casa per preparar la sopa i fer les feines domèstiques indispensables. Al matí següent, després de breus hores de son, torna a començar per a la dona la seva pesada càrrega. No pot, així, sorprendre'ns, per tant, el fet que a causa d'aquestes condicions de vida es desfacin vincles familiars i la família es dissolgui cada dia més. A poc a poc va desapareixent tot allò que convertia la família en un tot sòlid, tot allò que constituïa els seus segurs fonaments, la família és cada cop menys necessària per als seus propis membres i per a l'Estat. Les velles formes familiars esdevenen en un obstacle.

En què consistia la força de la família en temps passats? En primer lloc, en el fet que era el marit, el pare, qui mantenia la família; en segon lloc, la llar era quelcom igualment necessari a tots els membres de la família, i en tercer i darrer lloc, perquè els fills eren educats pels pares.

Què en queda actualment de tot això? El marit, com hem vist, ha deixat de ser el suport econòmic únic de la família. La dona, que va a treballar, ha esdevingut, en aquest sentit, un igual que el seu marit. Ha après no només a guanyar-se la vida, sinó també, molt freqüentment, a guanyar la dels seus fills i el seu marit. Resta encara, malgrat tot, la funció de la família de criar i mantenir els fills mentre són petits. Mirem ara, en realitat, què en queda d'aquesta obligació.

La feina casolana ja no és una necessitat

Hi hagué un temps en què la dona de classe pobra, tant en la ciutat com al camp, es passava la vida sencera en el si de la família. La dona no sabia res del què passava més enllà del llindar de casa seva i és casi segur que tampoc volia saber-ho. En compensació, tenia a casa les més variades ocupacions, totes útils i necessàries, no només per a la vida de la família en si mateixa, sinó també per a la de tot l'Estat.

La dona feia, és cert, tot allò que avui fa qualsevol dona obrera o camperola. Cuinava, rentava, netejava la casa i repassava la roba de la família. Però no només feia això. Tenia també una sèrie d'obligacions que no tenen ja avui les dones dels nostres temps: filava la llana i el lli; teixia les teles i els adorns, les mitges i els mitjons; feia encaixos i es dedicava, en la mesura de les possibilitats familiars, a tasques de conservació de carns i demés aliments; destil·lava begudes de la família i fins i tot mollejava espelmes per la casa.

Com de diverses eren les tasques de la dona en temps passats! Així passaren la vida les nostres mares i àvies. Encara en els nostres dies, allà en remots poblets, en ple camp, en contacte amb les línies del tren o lluny dels grans rius es poden trobar petits nuclis on encara es conserva, sense cap modificació, aquest mode de vida dels bons temps del passat, en què la mestressa de casa realitzava una sèrie de feines de les quals la dona treballadora de les grans ciutats o de regions de gran població industrial no té cap noció des de fa molt de temps.

El treball industrial de la dona a la llar

En els temps de les nostres àvies eren absolutament necessàries i útils totes les feines domèstiques de la dona, de les quals depenia el benestar de la família. Com més es dedicava la dona de la casa a aquestes feines, tant millor era la vida a la llar, més ordre i abundància es reflectien en la casa. Fins i tot el propi Estat podia beneficiar-se en part de les activitats de la dona com a mestressa de casa. Perquè, en realitat, la dona d'altres temps no es limitava a preparar purés per a ella mateixa o la seva família, sinó que les seves mans produïen molts altres productes de riquesa, tals com teles, fil, mantega, etc., coses que podien dur-se al mercat i ser considerades mercaderies, coses amb valor.

És cert que en temps de les nostres àvies i besàvies el treball no era avaluat en diners. Però no hi havia cap home, camperol o obrer, que no busqués com a companya una dona amb *mans d'or*, frase encara proverbial entre el poble.

Perquè només els recursos de l'home, sense la feina domèstica de la dona, no haguessin estat suficients per mantenir la llar.

En allò que es refereix als bens de l'Estat, als interessos de la nació, coincidien amb els del marit; com més treballadora era la dona en el si de la seva família, tants més productes de tota mena produïa: teles, cuirs, llana, el sobrant del qual podia ser venut

en el mercat de les rodalies; conseqüentment, la *dona de la casa* contribuïa a augmentar en conjunt la prosperitat econòmica del país.

La dona casada i la fàbrica

El capitalisme ha modificat totalment aquesta antiga manera de viure. Tot allò que abans es produïa en el si de la família, ara es fabrica en grans quantitats als tallers i a les fàbriques. La màquina va substituir els hàbils dits de la mestressa de casa. Quina dona treballaria a dia d'avui en modelar espelmes, filar o teixir tela? Tots aquests productes poden adquirir-se en la botiga més propera. Abans, totes aquestes noies aprenien a teixir les seves mitges; és possible trobar encara avui una jove obrera que sàpiga fer-se les seves pròpies mitges? En primer lloc, no té el temps necessari per fer-les. El temps són diners i no hi ha ningú que vulgui perdre'l d'una manera improductiva, és a dir, sense treure'n cap profit. Actualment tota mestressa de casa, que alhora és obrera, prefereix comprar les mitges fetes que perdre temps fent-se-les.

Poques dones treballadores, i només en casos aïllats, podem trobar en l'actualitat que preparin conserves per la família, la realitat és que a la botiga de comestibles de la cantonada de casa seva poden trobar-les perfectament preparades. Encara que pugui ser que un producte venut en una botiga sigui d'una qualitat inferior, o que no sigui tan bona com el que pugui fer una mestressa de casa estalviadora a casa seva, la dona treballadora no té temps ni energia per dedicar-se a les laborioses operacions que requereix una feina d'aquesta classe.

La realitat és, doncs, que la família contemporània s'independitza cada cop més de totes aquelles tasques domèstiques sense les quals les nostres àvies no haguessin pogut ni tan sols concebre la vida familiar.

El que es produïa anteriorment en el si de la família es produeix actualment amb el treball comú entre homes i dones treballadors en fàbriques i tallers.

Les tasques individuals estan condemnades a desaparèixer

La família actualment consumeix sense produir. Les tasques essencials de la mestressa de casa han quedat reduïdes a quatre: neteja (terra, mobles, calefacció, etc.), cuina (preparació de dinar i sopar), rentar i cuidar la roba blanca. i el sargit dels vestits de la família.

Aquestes són tasques esgotadores. Consumeixen totes les energies i tot el temps de la dona treballadora, que a més ha de treballar en una fàbrica.

Certament que les tasques de les nostres àvies comprenien moltes més operacions, però malgrat tot, estaven dotades d'una qualitat que no tenen les tasques domèstiques de la dona obrera dels nostres dies; les feines actuals han perdut la qualitat de ser útils a l'Estat des del punt de vista de l'economia nacional, perquè són feines que no creen nous valors. Amb les quals no es contribueix a la prosperitat del país.

No és en va que la dona treballadora es passi el dia des del matí fins a la nit netejant casa seva, rentant i planxant la roba, consumint les seves energies per conservar la seva gastada roba en ordre, matant-se per preparar amb recursos modestos el millor menjar possible, perquè quan s'acabi el dia no quedarà, malgrat els seus esforços, un resultat material de tota la seva feina diària; amb les seves mans infatigables no haurà creat en tot el dia res que pugui ser considerat com una mercaderia en el mercat comercial. Podria viure mil anys i tot seguiria igual per a la dona treballadora. Cada matí hauria de passar la pols de la taula; el marit vindria amb ganes de sopar a la nit i els seus marrecs tornarien sempre a casa amb les sabates plenes de fang... El treball de la mestressa de casa aporta cada cop menys utilitat, és cada cop més improductiu.

L'aurora del treball casolà col·lectiu

Els treballs casolans en forma individual han començat a desaparèixer i dia rere dia van sent substituïts pel treball casolà col·lectiu, i arribarà un dia, més aviat que no pas tard en el qual la dona no s'haurà d'ocupar de la seva pròpia llar.

En la Societat Comunista del demà aquestes feines seran fetes per una categoria especial de dones treballadores dedicades únicament a aquestes ocupacions.

Les dones del rics fa molt de temps que viuen alliberades d'aquestes desagradables i fatigoses tasques. Per què la dona treballadora ha de continuar suportant aquesta pesada càrrega?

En la Rússia Soviètica, la vida de la dona treballadora ha d'estar envoltada de les mateixes comoditats, de la mateixa neteja, de la mateixa higiene, de la mateixa bellesa que fins ara constituïa l'ambient de les dones que pertanyen a les classes adinerades. En una Societat Comunista la dona treballadora no haurà de passar les seves escasses hores de descans a la cuina, perquè en la Societat Comunista existiran restaurants públics i cuines centrals on podrà anar a menjar tothom.

Aquests establiments han anat en augment a tots els països, fins i tot dins del règim capitalista. En realitat, podríem dir que des de fa mig segle augmenten dia rere dia en totes les ciutats d'Europa; creixen com bolets després de la pluja de la tardor. Però mentre en un sistema capitalista només la gent amb molts diners pot permetre's el gust de menjar als restaurants, en una ciutat comunista estaran a l'abast de tothom.

El mateix podem dir de la neteja de la roba i la resta de tasques domèstiques. La dona treballadora no haurà d'ofegar-se en un oceà de porqueria ni malmetre's la vista remenant i cosint la roba a la nit. Només haurà de dur-la cada setmana al servei de neteja central i després tornar a recollir-la neta i planxada. D'aquesta manera la dona treballadora tindrà una preocupació menys.

L'organització de tallers especials per repassar i sargir la roba oferiran a la dona treballadora l'oportunitat de dedicar-se a la nit a lectures instructives, a distraccions saludables en lloc de passar-les com ara en tasques esgotadores.

Per tant veiem que les últimes quatre tasques domèstiques que encara pesen sobre la dona dels nostres temps desapareixeran amb el triomf del règim comunista.

No tindrà de què queixar-se la dona obrera perquè la Societat Comunista haurà acabat amb el jou domèstic de la dona per a fer la seva vida més alegre, més rica, més lliure i més completa.

La criança dels fills en el règim capitalista

Què en quedarà de la família quan hagin desaparegut totes aquestes feines del treball casolà individual? Encara haurem de lluitar amb el problema dels fills. Però en referència a aquesta qüestió, l'Estat dels Treballadors acudirà en auxili de les famílies substituint-les; gradualment, la Societat es farà càrrec de totes aquelles obligacions que abans queien sobre els pares.

Sota el règim capitalista la instrucció dels nens ha deixat de ser una obligació dels pares. El nen aprèn a l'escola. Quan el nen entre en edat escolar, els pares respiren més lliurement. Quan arriba aquest moment, el desenvolupament intel·lectual del fills deixa de ser un assumpte del qual s'hagin de preocupar.

Tot i així, amb això no s'acaben totes les obligacions de la família respecte al nen. Encara subsistia l'obligació d'alimentar el nen, de calçar-lo, vestir-lo, convertir-lo en un obrer

destre i honest per a que, amb el temps, pogués ser autosuficient i ajudar als seus pares quan arribessin a vells.

Però el més habitual era, malgrat tot, que la família obrera no pogués gairebé mai complir completament aquestes obligacions respecte dels seus fills. El reduït salari del qual depèn la família obrera no permet ni tan sols donar als seus fills aliment suficient per menjar, mentre que l'excessiu treball que pesa sobre els pares els impedeix dedicar una atenció adequada a l'educació que necessitarien els seus fills. Es dona per descomptat que la família s'ocupava de la criança dels fills. Però ho feia realment? Seria més just dir que és al carrer on es crien els fills dels proletaris. Els nens de classe treballadora desconeixen les satisfaccions de la vida familiar, plaers dels quals participem nosaltres encara amb els nostres pares.

Però a més cal tenir en compte que jornals tan minsos, la inseguretat de la feina i fins i tot la gana converteixen freqüentment el nen de deu anys de classe treballadora en un obrer independent al seu torn. Des d'aquest moment, tan aviat com el fill (independentment de si és nen o nena) comença a guanyar un jornal, es considera a si mateix amo de la seva persona, fins al punt que les paraules i els consells dels pares deixen de causar-li cap impressió, és a dir, que s'afebleix l'autoritat dels pares i s'acaba l'obediència.

A mesura que van desapareixent una a una les tasques domèstiques de la família, totes les obligacions de suport i la criança dels fills són dutes a terme per la societat en lloc de pels pares. Sota el sistema capitalista els fills eren massa sovint, en la família proletària una càrrega pesada i insostenible.

El nen i l'Estat comunista

En aquest aspecte també acudirà la Societat Comunista en auxili dels pares. En la Rússia Soviètica s'han emprès, gràcies als Comissariats d'Ensenyament Públic i de Benestar Social, grans avenços. Es pot dir que en aquest aspecte s'han fet ja moltes coses per facilitar la tasca de la família de criar i mantenir els fills.

Existeixen ja cases per als nens lactants, escoles bressol, parcs d'infància, colònies i llars per a nens, infermeries i sanatoris per als malalts o delicats, restaurants, menjadors gratuïts per als alumnes a les escoles, llibres d'estudi gratuïts, roba d'abric i calçat per als nens a les escoles. Tot això no demostra suficientment que el nen surt ja del marc estret de la família, passant la càrrega de la seva criança i educació dels pares a la col·lectivitat?

Les cures dels pares respecte als fills poden qualificar-se en tres grups: en primer lloc, cures que els nens necessiten imprescindiblement en els primers temps de la seva vida; en segon lloc, les cures que suposen la criança del nen; i en tercer lloc, les cures que necessita l'educació del nen.

Allò que es refereix a la instrucció dels nens en escoles primàries, instituts i universitats, s'ha convertit ja en una obligació de l'estat, fins i tot en la societat capitalista.

Per altra banda, les ocupacions de la classe treballadora, les condicions de vida, obligaven fins i tot en la societat capitalista, a la creació de llocs de joc, llars d'infants, asils, etc. Com més consciència tinguí la classe treballadors dels seus drets, com més ben organitzats en qualsevol Estat específic, tant més interès tindrà la societat en el problema d'alleugerir la família de la cura dels fills.

Però la societat burgesa té por d'anar massa enllà en tot allò referent a considerar els interessos de la classe treballadora, i molt més si contribueix d'aquesta manera a la desintegració de la família.

Els capitalistes s'adonen perfectament que el vell tipus de família, en la qual l'esposa és una esclava i l'home és responsable del manteniment i benestar de la família, que una família d'aquesta mena és la millor arma per a ofegar els esforços del proletariat cap a la seva llibertat, per afeblir l'esperit revolucionari de l'home i la dona proletaris. La preocupació pel que pugui passar a la seva família priva l'obrer de tota la seva fermesa, l'obliga a transigir amb el capital. Què no faran els pares proletaris quan els seus fills tenen gana?

Contràriament al què passa en la societat capitalista, que no ha estat capaç de transformar l'educació de la joventut en una veritable funció social, en una obra de l'Estat, la Societat Comunista considerarà com a base real de les seves lleis i costums, com a primera pedra del nou edifici, l'educació social de la generació naixent.

No serà la família del passat, mesquina i estreta, amb conflictes entre els pares, amb els seus interessos exclusivistes per als seus fills, la que donarà forma a l'home de la societat del demà.

L'home nou, la nostra nova societat, serà feta per les organitzacions socialistes, jardins infantils, residències, llars d'infants, etc. i moltes altres institucions d'aquesta mena, en les quals el nen passarà la major part del dia i en què educadors intel·ligents els

convertiran en comunistes conscients de la magnitud d'aquesta inviolable divisa: solidaritat, camaraderia, ajuda mútua i devolució de la vida col·lectiva.

La subsistència de la mare, assegurada

Mirem ara, cop ja superades les necessitats de criança i educació dels fills, què és que restarà de les obligacions de la família respecte als seus fills particularment després que hagi estat alleugerida la major part de les cures materials que comporten el naixement d'un fill, és a dir, a excepció de les cures que requereix el nadó acabat de néixer quan encara necessita de l'atenció de la seva mare, mentre aprèn a caminar, aferrant-se a la falda de la mare. En això també l'Estat Comunista acudeix ràpidament en auxili de la mare treballadora. Ja no existirà la mare atabalada amb un nen als braços. L'Estat dels Treballadors s'encarregarà de l'obligació d'assegurar la subsistència de totes les mares, estiguin o no legítimament casades, mentre estiguin en fase d'alletament del seu fill; instal·larà arreu cases de maternitat, organitzarà en totes les ciutats i en tots els pobles llars d'infants i institucions semblants per a que la mare pugui ser útil treballant per a l'Estat mentre, alhora, compleix les seves funcions de mare.

El matrimoni deixarà de ser una cadena

Les mares obreres no tenen per què almar-se. La Societat Comunista no pretén separar els fills dels seus pares, ni arrancar el nounat del pit de sa mare. No albira la menor intenció de recórrer a la violència per a destruir la família com a tal. Res d'això. Aquestes no són les aspiracions de la Societat Comunista.

Què és el que presenciem avui? Doncs que es trenquen els llaços de la gastada família. Aquesta, gradualment, es va allibertinant de totes les tasques domèstiques que anteriorment eren els altres pilars de sostenien la família com un *tot* social. Les tasques de la neteja, etc. de la casa? També sembla que s'ha demostrat la seva inutilitat. Els fills? Els pares proletaris no poden ja atendre les seves necessitats; no es poden assegurar ni la seva subsistència ni la seva educació.

Aquesta és la situació real les conseqüències de la qual pateixen per igual pares i fills.

Per tant, la Societat Comunista s'acostarà a l'home i a la dona proletaris per dir-los: "Sou joves i us estimeu". Tothom té dret a la felicitat. Per això heu de viure la vostra vida. No tingueu por al matrimoni encara que el matrimoni no fos més que una cadena per a l'home i la dona de la classe treballadora en la societat capitalista. I, sobretot, no tingueu por, essent joves i saludables, de donar al vostre país nous obrers, nous ciutadans nens.

La societat dels treballadors necessita nova força de treball i saluda l'arribada de cada nounat arribat al món. Tampoc no tingueu por del futur del vostre fill; el vostre fill no coneixerà la fam ni el fred. No serà un desgraciat ni quedarà abandonat a la seva sort com succeïa en la societat capitalista. Tan aviat com la nova persona arribi al món l'Estat de la classe Treballadora, la Societat Comunista, assegurarà al fill i a la mare una ració per a la seva subsistència i cures necessàries. La Pàtria comunista alimentarà, criarà i educarà el nen. Però aquesta pàtria no intentarà de cap manera, arrancar el fill dels pares que vulguin participar en l'educació dels seus fillets. La Societat Comunista prendrà al seu càrrec totes les obligacions de l'educació del nen, però mai no arrabassarà les alegries paternals i les satisfaccions maternals a aquells que siguin capaços d'apreciar i entendre aquestes alegries. Es pot anomenar, doncs, a això destrucció de la família per la violència o separació a la força de la mare i del fill?

La família com a unió d'afectes i camaraderia

Hi ha una cosa que no es pot negar, i és el fet que al vell model de família li ha arribat l'hora. El comunisme no en té la culpa: és el resultat del canvi experimentat per les condicions de vida. La família ha deixat de ser una necessitat per l'Estat com passava en el passat.

Tot al contrari, resulta més que inútil donat que sense raó impedeix que les dones de classe treballadora puguin realitzar un treball molt més productiu i molt més important. Tampoc és ja necessària la família als seus membres, donat que la tasca de criar els fills, que abans era completament seva, passa cada cop més a mans de la col·lectivitat.

Sobre les ruïnes de la vella vida familiar, veurem aviat ressorgir una nova forma de família que suposarà relacions completament diferents entre l'home i la dona, basades en una unió d'afectes i de camaraderia, en una unió de dues persones iguals en la Societat Comunista, totes dues lliures, totes dues independents, totes dues obreres. No més "servitud" domèstica per a la dona! No més desigualtat en el si mateix de la família! No més por per part de la dona de quedar-se sense suport ni ajuda del marit si l'abandona!

La dona, en la Societat Comunista, no dependrà del seu marit, sinó que els seus robustos braços seran allò que li proporcionarà la manutenció. S'acabarà la incertesa sobre la sort que puguin córrer els seus fills. L'Estat Comunista assumirà totes aquestes responsabilitats. El matrimoni quedarà purificat de tots els seus elements materials, de tots els càlculs de diners que constitueixen la repugnant taca de la vida familiar del nostre temps. El matrimoni es transformarà des d'ara en endavant en la unió sublim de dues ànimes que s'estimen, que es professen fe mútua; una unió d'aquesta mena

promet a tot obrer, a tota obrera, la més completa felicitat, el màxim de satisfacció que pugui cabre a criatures conscients de si mateixes i de la vida que les envolta.

Aquesta unió lliure, forta en el sentiment de camaraderia en què està inspirada, en lloc de l'esclavitud conjugal del passat, és el que la societat comunista del demà oferirà a homes i dones.

Un cop es vagin transformant les condicions de treball, un cop hagi augmentat la seguretat material de la dona treballadora; un cop hagi desaparegut el matrimoni tal i com el concebia l'Església –és a dir, l'anomenat matrimoni indissoluble, que de fet no era sinó un frau–, una vegada aquest matrimoni sigui substituït per la unió lliure i honesta d'homes i dones que s'estimen i són camarades, haurà començat a desaparèixer un altre vergonyós llast, una altra calamitat horrible que embruta la humanitat i el pes de la qual recau completament sobre la gana de la dona treballadora: la prostitució.

S'acabarà per sempre la prostitució

Aquesta vergonya la devem al sistema econòmic que és avui en vigor, a l'existència de la propietat privada. Un cop hagi desaparegut, desapareixerà automàticament el comerç de la dona.

Per tant, la dona de la classe treballadora ha de deixar de preocupar-se perquè la família tal i com està constituïda actualment estigui condemnada a desaparèixer. Seria molt millor que esperessin amb alegria l'aurora de la nova societat, que alliberarà la dona de la servitud domèstica, que alleujarà la càrrega de la maternitat per a la dona, una societat on, finalment, veurem desaparèixer la més terrible de les malediccions que pesen sobre la dona: la prostitució.

La dona, a la qual convidem que lluiti per la gran causa de l'alliberament dels treballadors, ha de saber que en el nou Estat no hi haurà cap raó per a separacions mesquines, com passa actualment.

“Aquests són els meus fills. Són els únics a qui dec tota la meva atenció maternal, tot el meu afecte; aquells són fills teus; són els fills del veí. No tinc res a veure amb ells. Ja en tinc prou amb els meus propis.”

Des d'ara, la mare obrera que tingui plena consciència de la seva funció social, s'eleva a tal extrem que arribarà a no establir diferències entre “els teus i els meus”; haurà de

recordar sempre que des d'ara només hi haurà fills "nostres", els de l'Estat Comunista, possessió comuna de tots els treballadors.

La igualtat social de l'home i la dona

L'Estat dels Treballadors té la necessitat d'una nova forma de relació entre els sexes. L'afecte estret i exclusivista de la mare pels seus fills ha d'ampliar-se fins a donar cabuda a tots els marrecs de la família proletària.

En lloc del matrimoni indissoluble, basat en la servitud de la dona, veurem néixer la unió lliure fortificada per l'amor i el respecte mutu de dos membres de l'Estat Obrer, iguals en els seus drets i en les seves obligacions.

En lloc de la família de tipus individual i egoista, apareixerà una gran família universal de treballadors, en la qual tots els treballadors, homes i dones, seran per davant de tot obrers i camarades. Aquestes seran les relacions entre homes i dones en la Societat Comunista del demà. Aquestes noves relacions asseguraran a la humanitat tots els plaers de l'anomenat amor lliure, ennoblit per una veritable igualtat social entre companys, plaers que són desconeguts en la societat comercial del règim capitalista.

Obriu pas a l'existència d'una infància robusta i sana! Obriu pas a una joventut vigorosa que estimi la vida amb totes les seves alegries, una joventut lliure en els seus sentiments i en els seus afectes!

Aquesta és la consigna de la Societat Comunista. En nom de la igualtat, de la llibertat i de l'amor, fem una crida a totes les dones treballadores, a tots els homes treballadors, dones camperoles i camperols per a que decididament i plens de fe s'entreguin al treball de la reconstrucció de la societat humana per a fer-la més perfecta, més justa i més capaç d'assegurar a l'individu la felicitat a la qual té dret.

La bandera roja de la revolució social que onejarà després de Rússia, en altres països del món proclama que no és lluny el moment en què puguem gaudir del cel a la terra, al què la humanitat aspira des de fa segles.